

ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΣΙΔΟΥΤΕΣ

Ο ΘΑΝΑΣΗΣ

*Τῷ φιλιτάῳ μοι
Ἐμ. Γαρουφαλῆ*

Ἡ στωϊκώτερος τύπος τῶν Ἀθηνῶν.
Ὁ φιλόσοφος τῆς σιωπῆς. Εἰς τὴν χώραν ἐδῶ τῆς λίμας, τῶν συλλαλητηρίων, τῶν ἐπικηδείων, τῶν προπόσεων, τῶν προσφωνήσεων καὶ ἀντιφωνήσεων, τοῦ λάγνου κοινοβουλευτισμοῦ, ὅπου ὅλοι φλυαροῦν, ῥητορεύουσι, ἐξάπτονται — εἰς μόνον Ἕλληνα σιωπᾶ : Ὁ Θανάσης!

Ὅμιλεῖ σπανιώτατα. Θὰ ἦτο θαυμάσιος ὡς Ἡγούμενος τῆς Μονῆς τῶν Τραππιστῶν.

Καὶ ὁμιλεῖ ὀλίγα, μονοσυλλαβα, στρογγυλά, ἀπαλά, βελουδένια. Ἐχει τὴν σιωπὴν εἰς τὸ στόμα, εἰς τὰς κινήσεις, εἰς τὸ βάδισμα, εἰς τὸ παράστημα, εἰς τὸ βλέμμα. Νομίζεις ὅτι κινεῖται — ὄχι αὐτὸς — ἀλλὰ τὸ ἄγαλμα τῆς Σιγῆς καὶ τῆς Ἀπαθείας. Γύρω του μαίνονται τὰ κύματα τῶν παθῶν, τῆς ματαιότητος, τῆς μωρίας, τοῦ ἀλληλοσφάγματος, τοῦ περὶ ἐπικρατή-

σεως λυσσαλέου αγώνος. Καί αὐτὸς παραμένει ὡς βράχος ἀσάλευτος, τετραγωνικώτατος, μ' ἐν λανθάνον μειδιάμα οἴκτου καὶ περιφρονήσεως ἐσχάτης εἰς τὰ γύρω του παραπαίοντα νευρόσπαστα τῆς κοινωνικῆς κωμωδίας!

Ἀντιθέτως πρὸς τὸν ἄλλον ἐκεῖνον φιλόσοφον τῆς Σιγῆς καὶ Ἀδιαφορίας, τὸν πολὺν Ἰορδανίδην, ὁ Θανάσης εἶνε καθάριος, εὐπρεπής, φιλόκαλος. Τὸν εὐρίσκετε εἰς ὅλα τὰ κέντρα — πρὸ ἐνὸς παγωτοῦ ἢ μιᾶς μπύρας — σιωπῶντα, παρατηροῦντα, ρεμβάζοντα. Μὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε λιθίνην φυσιογνωμίαν. Εἶνε ἀπιστεύτως φιλόμουςος. Εἰς τὴν χειμερινὴν ἢ εἰς τὴν ὑπαίθριον ἐν θέρει ὀρχήστραν τοῦ Ζαχαράτου τὸν συναντᾶτε, μονον πάντοτε, καθήμενον εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἀκροώμενον μετὰ κατανύξεως. Ἀκριβῶς ἴσως διότι εἶνε ὀπαδὸς τῆς σιωπῆς, αἰσθάνεται βαθύτερον τοὺς συνδυασμοὺς τῶν ἤχων, ἀπὸ μερικὸς τοῦλάχιστον μαέστρου καὶ τινὰ μέλη τῆς Μουσικῆς Ἑταιρείας.

Εἶνε θαμῶν ἐπίτιμος τῶν θεάτρων.

Εἰσέρχεται παντοῦ δωρεάν. Δὲν τὸν ἐνοχλεῖ κανεὶς. Κέκτηται ἐν εἶδος ἀσυδοσίας, σιωπηλῶς πράγματι — ὡς εἶπωμεν οὕτω — καθιερωθείσης. Παρακολουθεῖ μὲ προσοχὴν τὰ ἀπὸ σκηνῆς διαπραττόμενα. Ἄλλ' ἢ μορφὴ του μένει ἄκαμπτος, σιωπηλὴ, ἀσύσπαστος καὶ πρὸ τῶν στερεοτύπων μορφασμῶν τοῦ κ. Παντοπούλου καὶ πρὸ τῆς τραγικῆς θεολογίας τῆς κ. Βερῶνῆ.

Ἄλλοτε εἶχεν ἐλευθέραν ἄνοδον καὶ εἰς τὰ τραῦμα. Ἀνήρχετο καὶ κατήρχετο μὲ τὴν μεγαλοπρέπειαν, ἢ ὁποῖα χαρακτηρίζει ὅλους τοὺς ἔχοντας δωρεάν εἰσιτήριον. Ἄλλ' ἀπὸ τινος δὲν ἀσχεῖ τὸ προνόμιον τοῦτο. Πολὺ δικαίως. Ἡ Ἑταιρεία ἐσκέφθη φρονιμώτατα. Θὰ ἦτο γελοῖον νὰ δίδονται τὰ διαρκῆ εἰς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι... οὔτε ὁμιλοῦν οὔτε γράφουν!

* *

Ζῆ διὰ τῆς ἐργασίας του. Ἐξαιρετικὸν τοῦτο γνῶρισμα ἀπὸ τοὺς ἄλλους διογενικοὺς φιλοσόφους τῶν τριόδων. Ἄλλ' ἐργάζεται ὅταν τοῦ καπνίσῃ. Ὅταν ἔχῃ ἔμπνευσιν καὶ... ἀνάγκην χρημάτων διὰ τὴν συντήρησιν τῆς ἡμέρας. Ἐργάζεται διὰ νὰ ζῆ. Ὅχι διὰ νὰ ἦνε βαγιάς τοῦ χρήματος. Ἐὰν τὸ κέρδος μιᾶς ἡμέρας ἀρκεῖ διὰ δύο, τὴν ἐπομένην ἀναπαύεται. Ἐπιδιορθώνει πίπες, σιγαροθήκας, μπαστούνια. Καλλιτέχνης εἰς τὸ εἶδος του. Τὸν συναντᾶτε καθ' ὁδὸν τοῦ δίδετε, σιωπηλῶς σχεδόν, τὴν παραγγελίαν, συνεννοεῖσθε διὰ χειρονομιῶν ἢ νευμάτων καὶ τὸν πληρώνετε ὅσα σᾶς ζητήσῃ. Πολλὰ ἢ ὀλίγα, ἀδιαφορον. Δὲν ἔχει σταθερὰν διατίμησιν εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ἐξαρτᾶ-

ται ἀπὸ τὴν τύχην. Ἐὰν τὸν εὔροτε κατόπιν καλοῦ προγεύματος, θὰ σᾶς ζητήσῃ ἐλάχιστα ἢ ἴσως καὶ τίποτε. Ἄλλ' ἐὰν ὄνειροπολῇ διὰ τὸ ἐσπέρας κανὲν μπιφτέκ μὲ κανὲν λαχταριστὸ μπαριμποῦνι, οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον!

* *
*

Δὲν δίδει μίαν πεντάραν οὔτε διὰ τὰς σοβαρὰς οὔτε διὰ τὰς ἐλαφρὰς ἀνοησίας τοῦ κόσμου. Οὔτε ἀκόμα μὲ ἀνοικτὴν ... τὴν παλάμην!

Δὲν τὸν τρομάζει οὔτε ἡ Ζωὴ οὔτε ὁ Θάνατος. Ἀπολαμβάνει αὐτὴν καὶ ἀδιαφορεῖ διὰ τοῦτον.

Ἄλλοτε, εἰς τὸ βάθος τῆς αὐλῆς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ὁ ἔμπορος Γκινάκας τοῦ εἶχε παραχωρήσει, ἐκ θαυμασμοῦ βέβαια, ἐν μικρὸν ξύλινον παράπηγμα πρὸς κατοικίαν. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μίαν τρομερὰ ἔκρηξις, ἀπὸ τὰ ὑπόγεια τοῦ ὄπλοπωλείου Ρότσιλδ, εἶχε ξεκουφάνει καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν μακαρίτην Πανταζῆν. Οἱ περίοικοι, ἔντρομοι, ἀνεστατώθησαν. Ἐφευγον προτροπάδην. Ἐπειλεῖτο νὰ τιναχθῇ ὅλον τὸ τετράγωνον εἰς τὸν ἄερα.

Ἐν μέσῳ τοῦ δαιμονιώδους ἐκείνου ἀλαλαγμοῦ ὁ Θανάσης, ἐκ δικαίας περιεργείας, ἤνοιξε τὴν θυρίδα καὶ προέβαλε τὴν κεφαλὴν, μὲ ἀπαθῆ πάντοτε καὶ ἀναλλοίωτον τὴν μορφήν.

Θὰ ἦτο ἴσως ἡ πρώτη φορὰ τοῦ ἀπέτεινε πρῶτος τὸν λόγον.

— Τί τρέχει; ἠρώτησε.

— Βρὲ σκυλί Θανάση! Ἐδῶ κάθου ἀκόμη; Σήκω, φεῦγα, τρέξε! ...

Καὶ τοῦ διεκτραγωδοῦν τὸν τρομερὸν κίνδυνον!

Ἄλλ' ἐκεῖνος, ὡς νὰ μὴ συνέβαινε τίποτε ἄξιον λόγου, μὲ μίαν ἡγεμονικὴν κίνησιν τῆς κεφαλῆς, ἔκλεισεν ἀπαθέστατα τὴν ὑελίνην θυρίδα καὶ ἐξηκολούθησε νὰ ἐπιδιορθῶνῃ μίαν πίπαν ἐξ ἡλέκτρου!

Τίς οἶδε ποῖον θαυμάσιον μπιφτέκ θὰ ὄνειροπόλει τὴν ἐσπέραν ἐκείνην παρὰ τὴν φαληρικὴν ἀκτὴν!

ΣΑΤΑΝΑΣ

Εἶδος συνεταιρισμοῦ

- Καὶ τί κατεβάλατε ὁ καθένας σας δι' αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησιν;
- Ἐγὼ τὴν πεῖραν μου καὶ ὁ Ἄνδρέας τὸ κεφάλαιον.
- Καὶ θὰ πάῃ ἔμπρός;
- ὦ! βέβαια. Μετὰ τρία ἔτη, ὅταν διαλυθῇ ἡ εἰταιρία, θὰ ἔχῃ ὁ μὲν Ἄνδρέας τὴν πεῖραν μου, ἐγὼ δὲ τὸ κεφάλαιον.....